

[Formanden.]

mundtlig indstilling ved lovforslagets tredje behandling.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 13³⁰ med følgende dagsorden:

- 1) *Fortsættelse af forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.*
- 2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. (Om ændringer i pristalsberegningsgrundlaget) [af Henry Christensen m. fl.].

Mødet hævet kl. 11⁴⁷.

52. møde.

Torsdag den 23. marts kl. 13³⁰.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1960 til 31. marts 1961.

Medlem af folketinget Jens Chr. Christensen har meddelt mig, at han ønsker til landbrugsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil landbrugsministeren være villig til at tage et initiativ, der i rimeligt omfang kan tilgodese vore mindre øsamfund med hensyn til deres store transportudgifter, der især bevirker en ekstraordinær omkostningsforøgelse for disse samfunds landbrugerhverv?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kjeld Philip): Herved skal jeg tillade mig for det høje ting at frem-

sætte forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1960 til 31. marts 1961.

Det foreliggende forslag til tillægsbevillingslov adskiller sig fra tidligere tillægsbevillingslove derved, at det er begrænset til forslag om ændringer i finanslovens bevilninger på de områder, hvor en egentlig bevilling er påkrævet, medens forslag, der går ud på at registrere uundgåelige reguleringer af de på finansloven opførte beløb — og som ikke kan anses for nødvendige i bevillingsmæssig henseende — ikke er opført i nærværende forslag.

Som det vil være det høje ting bekendt, har tillægsbevillingsloven traditionelt været tilrettelagt således, at der for alle indtægter og udgifter, med hensyn til hvilke der kunne imødeses afvigelse fra finanslovens bevilninger, blev optaget en forhøjelse eller nedsættelse på tillægsbevillingslovsforslaget. Man tog sigte på at lade tillægsbevillingslovens enkelte forslag supplere de på finansloven opførte enkeltbevillinger, således at beløbene på de to bevillingslove tilsammen kunne give et billede så rigtigt som muligt af de ventede regnskabstal for det pågældende finansår. På tillægsbevillingslovsforslaget optoges således såvel bevillinger til foretagelse af nærmere angivne dispositioner som sådanne reguleringer af finanslovens bevilninger i op- eller nedadgående retning, der alene var registrering af foretagne eller ventede ind- og udbetalinger i tilfælde, hvor beløbsændringer ikke nødvendiggjorde en egentlig bevilling.

Som eksempler på sidstnævnte art af forslag kan jeg nævne ændringer i de på finansloven opførte indtægtsbeløb — for så vidt det ved budgetteringen på finansloven gældende grundlag er uændret — eller forhøjelse af lovbestemte udgifter, idet størrelsen af sådanne udgifter følger det lov-mæssige beregningsgrundlag, uden at en forhøjelse af beløbet er udtryk for en bevillingsmæssig disposition.

I den nævnte form for tillægsbevillingslov skete i 1955-56 en ændring, da der i overensstemmelse med en af det høje ting den 16. maj 1955 truffet beslutning indførtes en nyordning med henblik på at opnå en forenkling og begrænsning af tillægsbevillingsloven. Ordningen, der omfattede driftsbudgetterne på finanslovens §§ 8-23 inkl. og statsvirksom-

[Finansministeren.]

hederne på finanslovens § 2, gik ud på, at en række nærmere angivne reguleringer, som ikke kunne anses for at have selvstændig bevillingsmæssig interesse, blev udeladt på de enkelte konti og i stedet optaget med ét samlet nettobeløb på en såkaldt budgetreguleringskonto, der opførtes sidst i den pågældende paragraf, respektive i det pågældende afsnit på § 2. Om de nærmere enkeltheder i ordningen og om de reguleringer af bevillingsmæssig formel karakter, som den omfattede, tillader jeg mig at henvise til indledning til anmærkninger til forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1955-56.

Efter at denne ordning havde virket i nogle år, blev der i udvalget vedrørende statens budget og regnskab fra medlemmer af finansudvalget rejst spørgsmål om afskaffelse af de nævnte budgetreguleringskonti, der vel havde medført en begrænsning af tillægsbevillingslovens omfang, men ikke mentes at have resulteret i den tilsigtede lettelse for finansudvalget. Efter nærmere overvejelser foreslog regnskabsudvalget at afskaffe budgetreguleringskontiene samtidig med, at man fortsat undlod regulering af de bevillinger på § 2 og §§ 8-23 inkl., der havde været omfattet af ordningen med budgetreguleringskonti. En sådan nyordning er foreslået gennemført på nærværende tillægsbevillingslovsforslag, og samtidig er forslaget udvidet til at omfatte andre af finanslovens paragraffer, således at samtlige driftsparagraffer indtil § 26 er omfattet af den nye ordning.

Den foreslåede nyordning, der har opnået tilslutning fra finansudvalget, går herefter ud på, at man for §§ 1-26 inkl. undlader på tillægsbevillingsloven at optage reguleringer af finanslovbevillinger, når disse reguleringer i bevillingsmæssig henseende er af formel karakter, og ordningens gennemførelse vil derfor på intet punkt indskrænke finansudvalgets og folketingets bevillingsmæssige myndighed.

Det drejer sig for det første om besparelser på udgiftsbevillinger. Ud fra bevillingsmæssige synspunkter kan det ikke anses for nødvendigt ved tillægsbevillingslov at nedsætte en finanslovkonto, selv om det kan forudses, at kun en del af det på finansloven bevilgede beløb vil blive anvendt.

For det andet drejer det sig om afvigelser fra de på finansloven skønnede indtægter i de tilfælde, hvor der ikke er sket ændringer i det ved finansloven forudsatte grundlag. Den bevillingsmæssige hjemmel for administrationen til at oppebære indtægten af en ved lov eller på anden måde fastsat afgift el. lign. er tilvejebragt ved finansloven, hvad enten indtægtens faktiske størrelse viser sig at blive større eller mindre end det på finansloven skønnede beløb. Hvad særligt angår finanslovens § 1. Skatter og afgifter, medfører nyordningen, at indtægtsposterne ikke reguleres i det omfang, der er tale om forøgede eller formindskede indtægter på det i finansloven forudsatte grundlag. Hvis der foreligger ændringer i indtægterne på grund af ny eller principielt ændret lovhjemmel, må bevilling som hidtil søges på tillægsbevillingsloven.

Endelig drejer det sig for det tredje om tilfælde, hvor udgifter, der beregnes efter faste regler, kan forudses at ville overstige de på finansloven bevilgede beløb. Til denne art af udgifter hører f. eks. tjenestemandslønninger og funktionshonorarer til de ved normeringslov og finanslov fastsatte tjenestemandstillinger, skatter og afgifter af de staten tilhørende ejendomme og stats-tilskud, hvis størrelse afhænger af faste beregningsregler i gældende love.

Om samtlige tilfælde, hvor undladelse af regulering af finanslovkonti ved tillægsbevilling kan finde sted, tillader jeg mig at henvise til den i indledningen til tillægsbevillingslovsforslagets anmærkninger optagne redegørelse.

Den nye fremgangsmåde vil medføre, at tillægsbevillingsloven ikke som hidtil sammen med finansloven vil give udtryk for statens samlede indtægter og udgifter i pågældende finansår. Heller ikke dette vil efter min opfattelse volde betænkelighed, idet tillægsbevillingslovens budgetmæssige betydning i de senere år er trængt stærkt i baggrunden. Som budget og som vejledende dokument for den finansielle og økonomiske politik er tillægsbevillingsloven nu afløst af Den økonomiske Årsoversigt, som indeholder en nærmere skønsmæssig beregning over årsresultatet. Jeg skal i denne forbindelse henvise til årsoversigten for 1960-61, der for kort tid siden er forelagt det høje ting.

[Finansministeren.]

De reguleringer, der er udgået af tillægsbevillingsloven, er uden bevillingsmæssig interesse. En fuldstændig ajourføring ved tillægsbevilling af samtlige bevillinger på finansloven må anses for at være uden betydning i budgetmæssig henseende. Nyordningen medfører en væsentlig arbejdsbesparelse for finansudvalget og folketinget og betyder en rationalisering af dette lovarbejde.

Med hensyn til de enkelte bevillinger tillader jeg mig at henvise til lovforslaget og anmærkningerne til dette.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 2431).

Forhandlingen genoptoges.

Ordføreren for forespørgerne (Per Hækkerup): Jeg vil gerne indlede med at takke den højtærede udenrigsminister for den både meget fyldige og meget sigende beretning og redegørelse, udenrigsministeren gav det høje ting vedrørende udviklingen i den senere tid, den situation, vi befinder os i, og de problemer, vi står over for.

Udenrigsministeren indledte med at beskæftige sig med markedsplanerne. Det er ubestrideligt et område, hvor der — man må vel sige heldigvis — igen er ved at komme en vis udvikling i gang. Jeg er helt enig i, at det er betydningsfuldt, at EFTA-sammenslutningen har vist sig at fungere tilfredsstillende, og jeg synes, det er et glædeligt tegn, at der nu er udsigt til, at det geografiske område, der dækkes af EFTA-aftalen, ikke bare kan udvides med de danske landsdele Grønland og Færøerne, men at vejen synes banet for, at Finland gennem en særlig associeringsaftale kan få tilknytning til denne del af det europæiske marked. Jeg deler udenrigsministerens håb om, at det må være muligt for Island, efter

at man er nået frem til en løsning på fiskerigrænseproblemet mellem Island og England, at finde vej ind til EFTA.

Det er vel naturligt, at man inden for EFTA overvejer muligheden af at fremskynde afviklingen af toldsatserne og importrestriktionerne på samme måde, som man overvejer det inden for de seks, og jeg tror, det vil blive hilst med almindelig tilfredshed her i landet, ikke mindst fra erhvervenes side, hvis der forholdsvis snart kan nås en afklaring af, hvorledes „køreplanen“ bliver for den fremtidige afvikling af handelsrestriktionerne. Det er givet, at en ændring af den hidtil fastlagte tidsfølge for afviklingen, hvor man fra situation til situation foretager ekstraordinære nedskæringer af toldsatserne, udvidelser af importen, ikke kan være tilfredsstillende for erhvervene; de bør have et fastere grundlag, hvorudfra de kan træffe deres dispositioner, og jeg kan tilslutte mig, at de forudsætninger, den højtærede udenrigsminister nævnte for Danmarks vedkommende for at gå ind i en sådan plan, bliver fastholdt.

I sine betragtninger om den bredere europæiske løsning, som vi alle sammen her i tinget har været enige om må være det, der bør tilstræbes, ja, man kan vel sige det nødvendige, stillede den højtærede udenrigsminister nogle perspektiver op, og jeg forstod på den højtærede minister, at det egentlig var perspektiv nr. 2, der ikke blot forekom ham det mest realistiske, men også det ud fra et dansk synspunkt mest attråværdige. Dette perspektiv gik ud på, at man skulle fortsætte bestræbelserne for gennem forhandling mellem de to eksisterende markedsorganisationer at finde frem til en løsning, der kunne omfatte såvel dem begge som de lande i Europa, der ikke er med i nogen af de to markedsgrupperinger.

I den forbindelse nævnte ministeren, at det også var selvfølgelig og naturligt, at forhandlingerne i øjeblikket foregik på tosidet basis, først og fremmest mellem England og Frankrig. Det er jo rigtigt, at de to lande inden for hver af de to markedsdannelse er dem, der står fjernest fra at nå frem til en fælles løsning. Det er også givet, at skal vi, og det skal vi jo da helst så hurtigt som muligt, nå frem til at finde en ordning, der overvinder den begun-